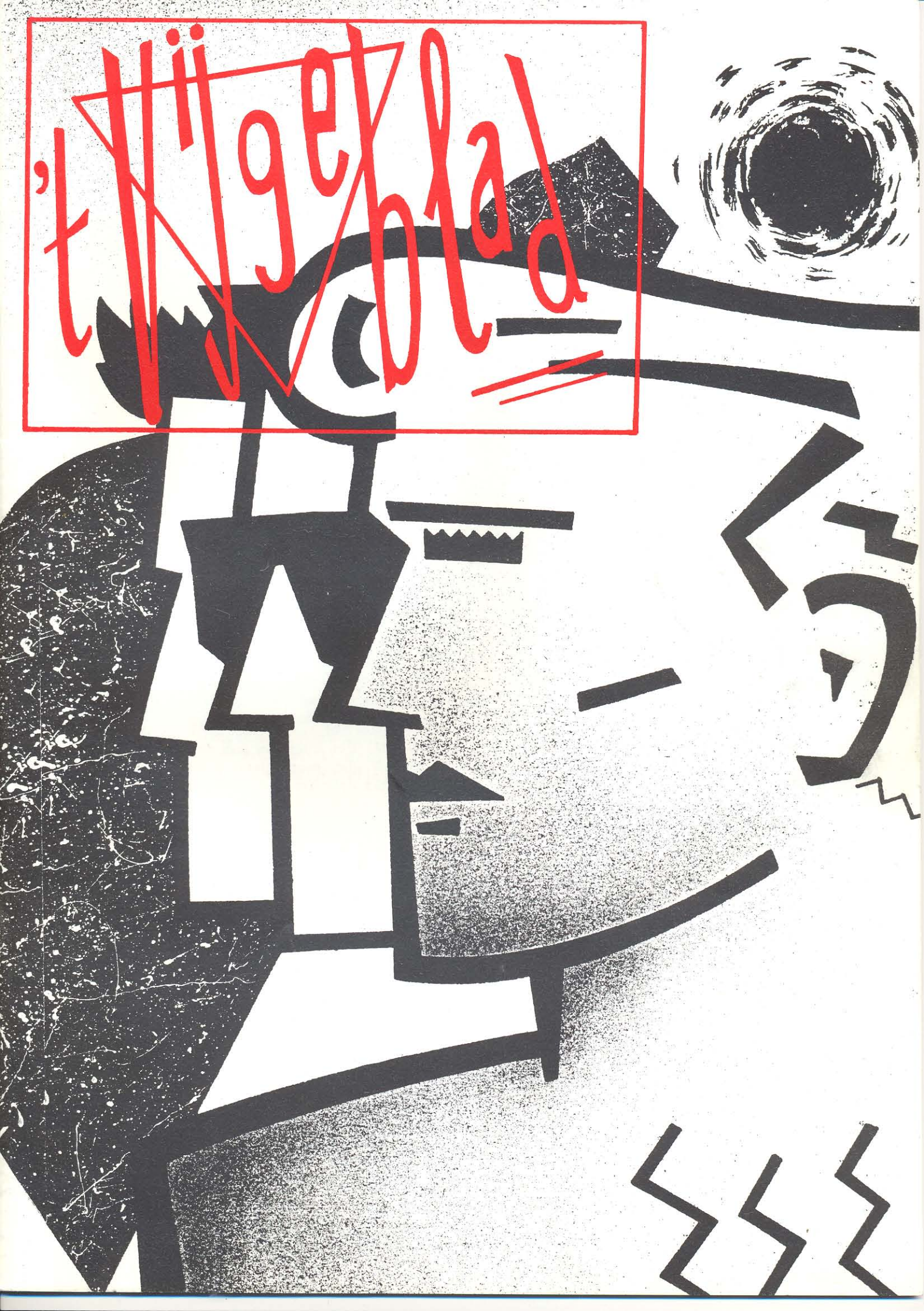

Wijgeblad

COLOFON

Vijgeblad

Jaargang 10, nummer 1.

Het Vijgeblad is een uitgave van Apollo
homojongeren,
Postbus 1490,
3000 BL Rotterdam,
tel. 010-4361444

Redactie:

Rob van Katwijk, Remko van Leeuwen,
Nico Plat en Peter Zwaal.

Het Vijgeblad is een kwartaaltijdschrift
voor homo- en biseksuele jongeren en
wordt gratis toegezonden en verspreid
onder de leden, donateurs en bezoekers
van Apollo. Tevens wordt het toegezonden
aan alle openbare bibliotheken en
middelbare scholen in Rotterdam en
omstreken.

Losse exemplaren kunnen telefonisch
worden besteld bij Peter Zwaal en Remko
van Leeuwen (Lombardkade 42d, 3011
ZB Rotterdam, tel. 010-4148629). De
prijs bedraagt fl. 5,- per exemplaar
(inclusief fl. 2,50 verzendkosten).

Advertentie-exploitatie:

Rob van Katwijk,
Gravin Adelastraat 170,
3032 HA Rotterdam,
tel. 010-4677013

Betalingen:

Postbank rek. 3335919 t.n.v. Apollo,
Postbus 1490, 3000 BL Rotterdam

ISSN 0169-5975

2

INHOUD

4

Ingeslapenheid of stilte voor de storm?

Apollo voorzitter Onno de Zwart geeft zijn
mening over de huidige sfeer binnen de
homobeweging. Is er sprake van algehele
malaise of is er storm op komst? Als het aan
Onno ligt....

6

Gay Palace

Neem eens op een vrijdagavond je fototoestel
mee naar Gay Palace. De mensen van Palace
op pagina 6.

11

Homojongerengroepen in de regio

Activiteiten en adressen.

12

Portfolio

Ach, zo'n spuitende champagnefles, dat kan
toch niet moeilijk zijn? Een poging om de
prestaties van fotograaf Erwin Olaf te
benaderen. Bekijk het resultaat op pagina 12.

14

Aan de Costa del Sol

met Chris Wisse. Een interview met de sym-
pathieke Zeeuw die momenteel met een
nieuw programma door het land trekt.

16

Het virus gebundeld

Romans of verhalenbundels met AIDS als
onderwerp zijn er nog niet zoveel, maar daar
lijkt verandering in te komen. Een boek-
bespreking.

NICHTENMOEDEREN

3

REDACTIONEEL

Onze pogingen een volwaardig homojongerentijdschrift op poten te zetten hebben geresulteerd in een tweede Vijgeblad-nieuwe-stijl, dat je nu in je handen houdt. Maar liefst acht pagina's dikker, met meer artikelen, meer foto's en met nog meer zorg gelay-out dan ons eerste geesteskindje. Helaas, het is meer dan waarschijnlijk ook het aller- en allerlaatste Vijgeblad dat het levenslicht aanschouwt. Besprekingen met hojogroepen uit Delft (ONdeugd) en Dordrecht over een gezamenlijk tijdschrift zijn in een gevorderd stadium; binnenkort zal gestart worden met de productie van *Expreszo*. Naar het zich laat aanzien zal dit niet alleen een *regionaal* maar ook een *gemengd* blad worden: een aantal enthousiaste jongedames is meer dan bereid hun talent in dienst van *Expreszo* te stellen. Het nulnummer van *Expreszo* zal waarschijnlijk nog 'hap-snap' gefinancierd worden maar ons streven is zeker gericht op een stevig financieel fundament voor eventuele volgnummers. Iedereen die bij het zien en lezen van het laatste Vijgeblad enthousiast wordt voor onze directe plannen, hij of zij late dit s.v.p. weten. Wij zijn buitengewoon bijzonder nieuwsgierig. Hoopvol gestemd ontkurken wij een fles of vijf, zes. Het Vijgeblad is dood. Leve *Expreszo*!

18

Pleedenken

Ter overdenking voor op de WC.

19

Cijfers, Cijfers

Lang verwacht maar hier zijn ze dan toch eindelijk: de resultaten van de Grote Apollo Enquête. Antwoorden op vragen als "Discrimineert de introgroep op uiterlijk?" en "Hoe ziet de gemiddelde Apollo-ganger er uit?"

24

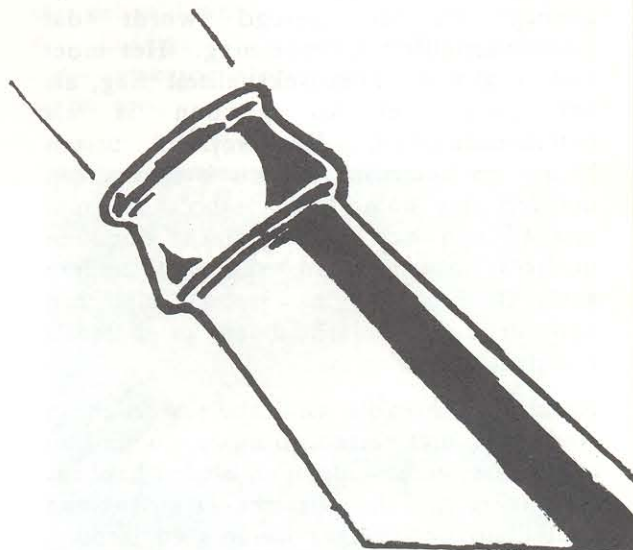
De test opnieuw aktueel

Over verplicht testen op het HIV-virus blijft veel te doen. Vooral in de medische wereld is men er nog niet uit.

22

Milieu

Milieu was er bij op het slotfeest van het 40-jarig jubileum van het COC-Rotterdam in het Hilton.

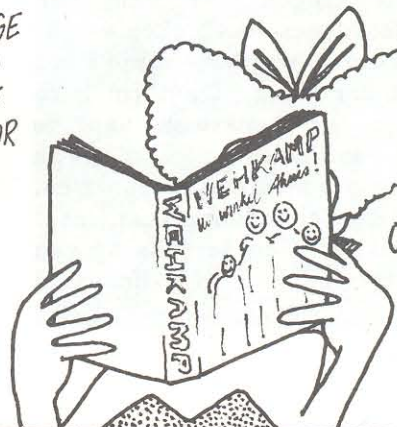

IN M'N UPPIE NAAR... **IJSLAND**...

BERT
GAAT
MET DE
LOVEBOAT
NAAR
HONOLULO
EN LAAT MIJ
MET DE REIS-
GIDSEN
ZITTEN....

MAAR VANWEGE
DE PLAATJES
BLADER IK ZE
TOCH MAAR DOOR

AL GAAT MIJN
VOORKEUR
DIT JAAR
UIT NAAR
HEREN-
ONDERGOED-
RECLAME...

INGESLAPENHEID OF...

4

Het lijkt er af en toe op dat de homobeweging ingeslapen is. Zo was er op een avond over provoceren, georganiseerd in het kader van het 40-jarig bestaan van het COC-Rotterdam, weinig provocerends te horen. Is het nu zo dat niemand meer wil provoceren, dat de homobeweging ingeslapen is of is dit de veelbetekenende stilte voor een nieuwe storm?

Onno de Zwart

De leuze 'Homoseksualiteit als politieke keuze', die jaren geleden opgeld deed, wordt niet veel meer gehoord. Veel homo's en lesbo's zien hun homoseksualiteit als iets persoonlijks dat verder geen consequenties heeft. Natuurlijk, emancipatie is nodig en daar wil men aan meewerken, maar het blijft op een beperkt vlak. De meeste mensen die actief zijn in de homobeweging zijn dit dan ook in een kleinere groep of organisatie met beperkte doelen. Deze groepen zijn belangrijk en zorgen voor (persoonlijke) emancipatie. Ook zijn veel mensen in hun eigen omgeving bezig om te laten zien dat homoseksualiteit overal voorkomt. Kortom er gebeurt wel wat, maar.....

Maar er moet meer gebeuren. De homobeweging mag en kan niet tevreden zijn met de huidige situatie. Het is niet genoeg als er gezegd wordt dat homoseksualiteit nu wel mag. Het moet niet zo zijn dat homoseksualiteit mag, als het maar net zo gewoon is als heteroseksualiteit. Het verschil tussen homo- en heteroseksualiteit is niet alleen het feit dat homo's en lesbo's het met iemand van het eigen geslacht doen en hetero's met iemand van het andere geslacht. Homo's en lesbo's zijn een onderdrukte minderheid en de hetero's zijn de machthebbers.

Natuurlijk, homo's en lesbo's worden in Nederland niet vermoord en ze mogen hun eigen bars, verenigingen en bladen hebben. Natuurlijk, politici luisteren af en toe een heel klein beetje naar homo's en lesbo's, omdat bij verkiezingen elke stem telt. Alleen zodra het op het doorbreken van de hetero-norm komt, worden homo's en lesbo's alleen maar lastig. De norm is en blijft het gezin als hoeksteen van de zorgzame samenleving. Van individualisering wil niemand meer weten, en de Wet Gelijke Behandeling gaat steeds verder de ijskast in. Een verruiming van de 'zedewetgeving' lijkt helemaal

onmogelijk. Het monogame huwelijk wordt weer even heilig als vóór de seksuele revolutie, en dat terwijl er zoveel meer mogelijkheden zijn.

Dan is er de veelgeroemde tolerantie van Nederland. Als er iets het laatste jaar duidelijk is geworden dan is het wel dat die tolerantie voor een groot deel slechts schijntolerantie is, en niet alleen in Stevensbeek. De akties van de Roze Driehoek in Eindhoven zorgden voor beroering in heel Nederland. Nee dat kon toch niet, die boekjes moesten verboden worden. Als dat tolerantie is. Ook voor de uitspraken van Simonis bleek veel begrip te bestaan. En het feit dat het COC naar de rechter stapte leidde tot een boel gefronste wenkbrouwen. Onder het masker van de tolerantie zijn homo's en lesbo's nog steeds een onderdrukte minderheid.

De homobeweging

En dan de homobeweging zelf. Voor de buitenwereld lijkt het goed te gaan. Werd in Amsterdam niet het homomonument onthuld en was de Gay Krant niet het grootste homoblad van Europa? Echer voor de Gay Krant geldt nog steeds dat het de 'Telegraaf van de homobeweging' is. Dus of dat nu zo'n positief feit is. Opvallend was dat delen van de homobeweging akties als die van de Roze Driehoek afkeurden. Deze akties zouden alles weer afbreken wat met zoveel moeite was opgebouwd. Vergeten werd echter dat men vroeger homoseksualiteit als net zo iets vies zag als nu de bestialiteit uit 'Vies is lekker'. Het is wrang om te constateren dat de solidariteit voor veel homo's en lesbo's alleen maar solidariteit met zichzelf is. Wat is er nu gewonnen als het taboe op homoseksualiteit verdwijnt, en dat andere vormen van seksualiteit als SM en pedoseksualiteit afgewezen blijven worden. Dan zijn homo's en hetero's tot pseudo-hetero's verheven en is er nog niets veranderd. De onderliggende hetero-norm is dan nog niet doorbroken.

...STILTE VOOR DE STORM?

5

Ingeslapen?

Het feit dat de akties van de Roze Driehoek afgekeurd worden wijst ook op een andere trend. Provoceren mag niet meer. Het lijkt of er een taboe bestaat op het voeren van aktie. Een roze driehoek wordt als overbodig gezien en om als twee jongens naar 'hetero-dansles' te gaan wordt zeer provocerend gevonden. Dat terwijl de hetero-provocaties zeven dagen per week doorgaan. In de reclame, op straat, op t.v. Bijna alles is hetero. En dan zou het je zichtbaar en duidelijk opstellen als homo of lesbo provocerend zijn, kom nou.

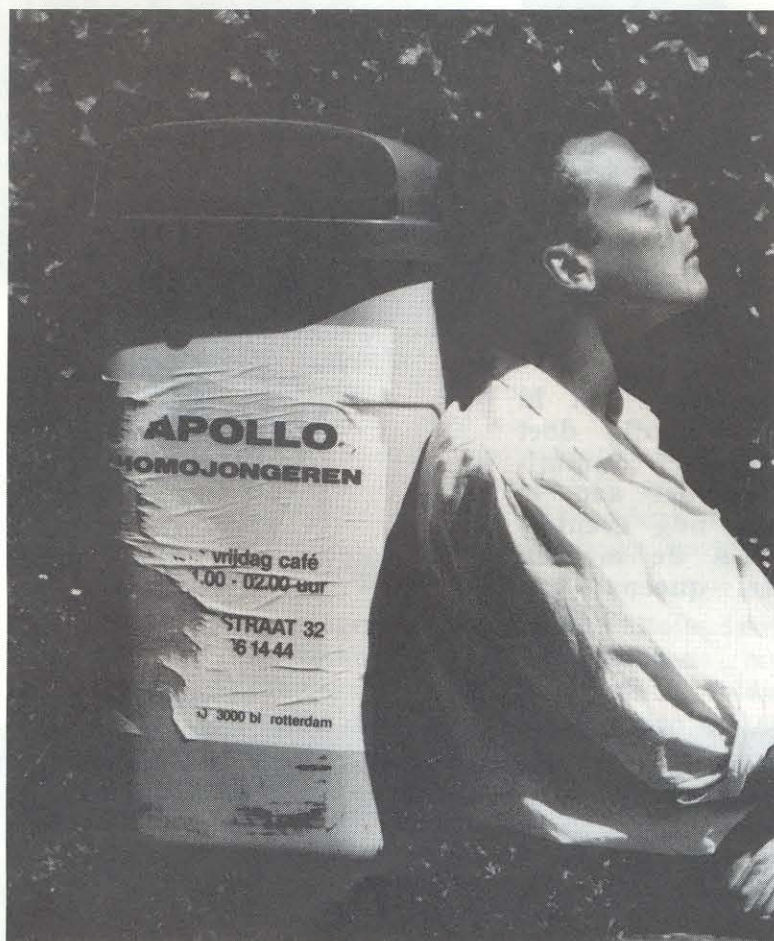

Foto: Rob van Katwijk

Een reden waarom provoceren altijd afgewezen wordt is dat het tegen je zou werken. Mensen zouden daardoor afgeschrikt worden: laat maar zien dat je als homo of lesbo ook gewoon bent, dat leidt tot emancipatie. Maar zorgen akties er niet juist voor dat mensen opgeschrikt worden en ergens over gaan nadenken? Door de poging van homojongerengroepen om in 1970 een krans bij de dodenherdenking te leggen kwam het onderwerp als nooit tevoren in de

discussie. Door de akties van de Roze Driehoek werd iedereen er zich weer eens van bewust hoe slecht het met de seksuele voorlichting is gesteld. Radikalere akties hebben dus wel degelijk effect. Bovendien hoeven we ons als homo's en lesbo's toch niet aan te passen aan de eisen van keurigheid van de hetero-maatschappij. Die hetero-maatschappij moet veranderen en dat gebeurt niet door aanpassing aan de hetero-normen.

Provoceren moet!

Het wordt kortom tijd dat de homobeweging weer aktie gaat voeren. Natuurlijk, de jaren '60 komen niet meer terug, en natuurlijk, als er homo's en lesbo's zijn die hetero's willen imiteren moet dat mogen. Maar als de homobeweging de emancipatie van homo' en lesbo's nastreeft. Als de homobeweging vindt dat er een einde moet komen aan de hetero-overheersing. Als homo's en lesbo's zelf, los van hetero-normen willen bepalen hoe zij hun leven leiden. Dan is aktie geboden. Dan zal de homobeweging moeten gaan provoceren. De leus 'Integratie door confrontatie' kan weer van stal gehaald worden. Dan zal blijken dat de huidige ingeslapenheid van de homobeweging slechts een stilte voor de storm was.

(advertentie)

EEN GOUDEN ADVIES VAN DE NVSH

VOORKOM VERDERE
VERSPREIDING VAN AIDS
VRIJ VEILIG!

Veilig vrijen betekent voor mannen met homocontacten: **niet** kontneuken of anders in ieder geval een sterk condoom gebruiken (GAY SAFE of DUO). Verder elk inwendig contact met sperma of bloed vermijden.

Moeilijk verhaal? Laat elkaar zonder woorden weten dat je uitsluitend veilig wilt vrijen, door de gouden NVSH-veiligheidsspeld op een duidelijk zichtbare plaats te dragen.

De double speld is te bestellen door overmaking van f 2,50 op giro 1505030 t.n.v. NVSH/CMD Den Haag.

NVSH, Postbus 64, 2501 CB Den Haag.
Tel. 070-465600.

DE DISCO

Vroeger gebeurde het in A.D., tegenwoordig doet men het in G.P. Sommigen durven het aan te duiden als 'nog eventjes glijden'. En de mensen heten 'de queens van Palace'.

De Rotterdamse Studenten Werkgroep Homoseksualiteit (1968-1970)

Apollo viert dit jaar zijn twintigjarig bestaan. In oktober zal een jubileumboek verschijnen waarin verschillende auteurs stukjes uit de geschiedenis van Apollo zullen belichten. Dit artikel is een voorpublicatie en behandelt de opkomst en ondergang van de Rotterdamse Studenten Werkgroep Homoseksualiteit (R.S.W.H.). Vrijwel gelijktijdig opgericht met Apollo richtte de R.S.W.H. zich aanvankelijk op de studenten van de Nederlandse Economische Hogeschool en de Medische Faculteit Rotterdam terwijl Apollo van aanvang af voor alle homofiele jongeren openstond. Gaandeweg werd de R.S.W.H. minder exclusief en werden nauwere banden aangeknoopt met Apollo. In oktober 1970 ging de R.S.W.H. op in Apollo. Sindsdien hebben in de achtereenvolgende besturen van Apollo vrijwel altijd studenten de dienst uitgemaakt.

Peter Zwaal

Begin 1968 staken een aantal studenten van de Nederlandse Economische Hogeschool en de Medische Faculteit Rotterdam de koppen bij elkaar om tot de oprichting van een studenten werkgroep homoseksualiteit te komen. In Utrecht en Amsterdam bestonden al dergelijke werkgroepen. Het Homofiel Studenten Dispuut (H.S.D.) in Utrecht (opgericht op 18 september 1967) en de Amsterdamse Studenten Werkgroep Homoseksualiteit (A.S.W.H., opgericht op 31 januari 1968) telden al vrij spoedig tientallen leden; in februari 1968 was het H.S.D. met 82 leden en een onbekend aantal bezoekers die geen lid waren de grootste studenten werkgroep homoseksualiteit.

Uitgangspunt van de Rotterdamse werkgroep was "[...] dat men mag aannemen dat in de huidige maatschappelijke omstandigheden de kans bestaat dat een homofiel student meer problemen heeft dan een niet-homofiel student, zowel in het persoonlijke vlak (ouders, vereniging, vrienden) als in de studie. Doen alsof men niet zo is, of zich isoleren in zijn homofilie is een schijnoplossing van deze problemen. De werkgroep stelt zich dan ook tot taak homofiele studenten(es) op te vangen en hen te helpen de stap uit het isolement te zetten." Daarnaast hoopte de werkgroep "[...] een bijdrage te leveren tot de aanvaarding van de homofilie als facet van de totale persoonlijkheid en als onderdeel van het totaal van de seksualiteit. Hoe eerder door de verwezenlijking van dat laatste de overbodigheid van de werkgroep

kan worden bereikt, hoe beter het is."¹

Alvorens in de openbaarheid te treden werden contacten aangeknoopt met 'studentenverzorgers': studentendecanen, -psychologen, -artsen en -pastores. Een bestuur werd gevormd dat voorbereidingen trof voor de in het komende jaar te ontplooiën activiteiten. Ook bij de oprichting van de landelijke Federatie van Studenten Werkgroepen Homoseksualiteit (F.S.W.H.) op 30 maart 1968 was de R.S.W.H. van de partij, al moest zijzelf nog officieel worden opgericht, hetgeen op 25 april plaatsvond. Op 8 oktober deed de R.S.W.H. haar intrede in de hogeschoolgemeenschap. Op een informatieve avond spraken toen psychiater W.J. Sengers (G.G.D. Rotterdam) en socioloog D.C.J. van Peype (Ministerie van C.R.M.). De studentenverzorgers waren aanwezig maar de studenten lieten verstek gaan, een teleurstellend begin derhalve. Dit ondanks de welwillende houding van de Nederlandse Economische Hogeschool, die de werkgroep een subsidie verleende en een publicatiebord in de hal van de hogeschool toewees. Eerst nadat in samenwerking met Apollo een integratiefeest was georganiseerd in het Jeugd- en jongerencentrum Ruimte aan de Gaffelstraat 5 én nadat in verschillende tijdschriften en jaarboeken op het bestaan van de R.S.W.H. was gewezen, druppelden de nieuwe leden binnen. Nooit werden echter de aantallen bereikt of zelfs maar benaderd van het H.S.D. en de

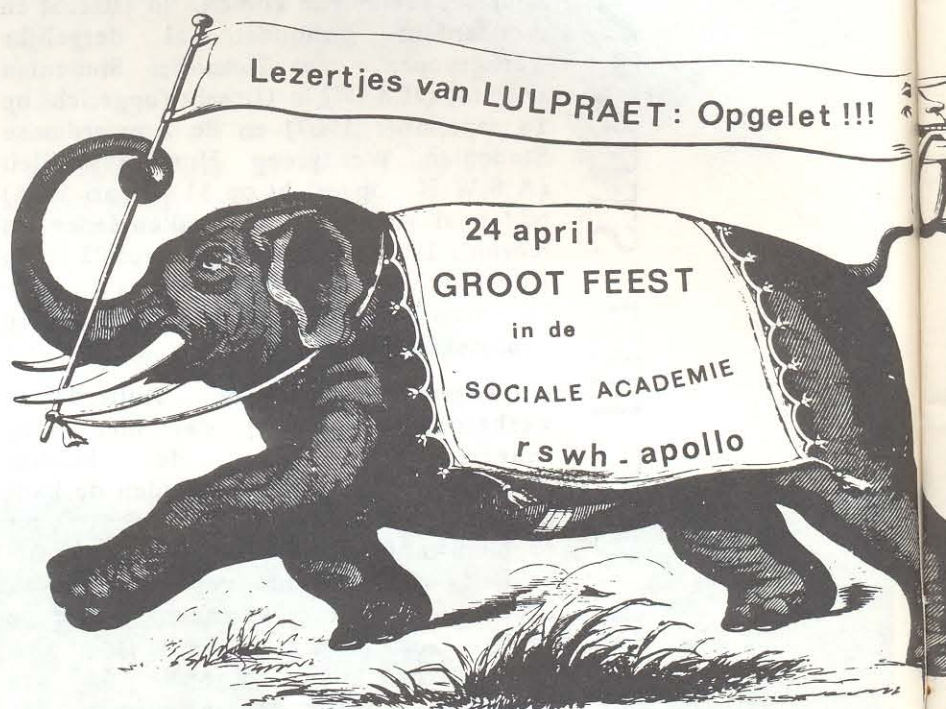
1. Convocaat door A.E. van As, Rotterdam, juni 1968

A.S.W.H.²

Over de structuur van de werkgroep valt niet veel te zeggen. Als ideaal werd een werkgroep gezien waarbinnen aparte groepjes zich bogen over opvang en voorlichting, publiciteit, feesten en diverse akties (dansgroep, lezingengroep); verder moesten er gespreksgroepen worden gevormd voor nieuwe leden. Door gebrek aan leden werden slechts één gespreksgroep en één aktiegroep gerealiseerd. De gespreksgroep werd al spoedig weer opgeheven toen bleek dat onder de leden van de R.S.W.H. geen problemen heersten die het bestaan van zo'n groep rechtvaardigden. De leden van de gespreksgroep gingen daarop deel uit maken van de aktiegroep, die de contacten met de studentenverzorgers, Apollo, COC en N.V.S.H. onderhield en op voorlichtingsdagen acte de présence gaf. Het Rotterdams Studenten Corps weigerde als enige studentengezelligheidsvereniging de R.S.W.H. op haar voorlichtingsdag voor de eerstejaars. In september 1969 trad het R.S.W.H.-bestuur af. Onduidelijk is waarom en of er meteen een nieuw bestuur voor handen was. De aktiegroep bleef in ieder geval gewoon functioneren.³

In november 1969 organiseerde de aktiegroep in samenwerking met Studium Generale de lezingencyclus *Is er een seksuele revolutie?* Op 13 november sprak Joke Swiebel, bestuurslid van het COC en de F.S.W.H., over de ideeën van Nieuw Lila. Laatstgenoemde aktiegroep had er in het pamflet *Afscheid van een moederbinding* voor gepleit "[...] dat het COC van een gezelligheids- en belangenvereniging voor homofielen zal moeten worden omgevormd tot een op maatschappijhervorming gerichte beweging".⁴ In plaats van te vluchten in het isolement van een zelfgecreëerd ghetto ('flight') moest de integratie bevochten worden ('fight'). Politieke keuzes moesten door het COC niet langer worden

geschuwd. Homoseksualiteit was niet zozeer een individueel probleem als wel een maatschappelijk probleem. "Nieuw Lila is beeldschoon", hield Joke Swiebel haar gehoor voor, en: "Homoseksualiteit zal nooit wezenlijk aanvaard kunnen worden in een maatschappij waarin het gezin als de hoeksteen van de samenleving wordt gezien. De koppeling van huwelijk, liefde, seksualiteit en voortplanting (dit laatste in mindere mate) en de daaruit voortvloeiende onderdrukking van de seksualiteit als zelfstandige funktie, maakt een positieve waardering voor homoseksueel gedrag onmogelijk. Alleen de 'Vaste Vriendschap' - als homoseksuele pendant van het huwelijk - zal in dat geval een bescheiden plaatsje onder de zon kunnen verwerven, misschien. De individuele keuzevrijheid van levensvormen is daarmee echter nauwelijks gediend."⁵

2. Jaaroverzicht januari 1968 - september 1968, Rotterdam, [september 1968]

3. Jaaroverzicht september 1968-1969, Rotterdam, 3 oktober 1969

4. *Afscheid van een moederbinding: uitdaging van Nieuw Lila aan het COC* / Henk Branderhorst ... [et al.]. - Amsterdam: Nieuw Lila, 1969. - (Nieuw Lila kahiërs; 1). - p. 44

5. Stellingen behorende bij de lezing van mevrouw Joke Swiebel ..., Rotterdam, 13 november 1969

Het gedachtengoed van Nieuw Lila mocht rekenen op een warm onthaal van de R.S.W.H. Een informatiepamflet dat begin 1970 in minstens 600 exemplaren werd verspreid onder leden en belangstellenden stelde uitdrukkelijk: "De R.S.W.H. probeert geen gezelligheidsvereniging of vakbond te zijn [...]" (vgl. het citaat uit *Afscheid van een moederbinding* hierboven). In het pamflet wordt het werkgroep-karakter en de tweeledige doelstelling beklemtoond: het bewerkstelligen van de volledige zelfaanvaarding van de homofiel (opvangfunctie) en het verbreiden en verdiepen van een andere zienswijze op seksualiteit (maatschappij-kritische functie). De leus is integratie door confrontatie: "De Rotterdamse Studenten Werkgroep Homoseksualiteit voert het begrip 'homoseksualiteit' met spijt in haar naam. In de praktijk blijkt handhaving ervan evenwel nog wenselijk omdat het een herkenningsfunctie vervuld voor de homoseksueel in moeilijkheden. Bovendien heeft het een mentaliteitsveranderende functie: pas in de directe confrontatie met homofielen zelf kan, door de verrassing van het gemeenschappelijke van homo en hetero een positieve waardering van het verscheidene tot stand komen."⁶ Leden van de R.S.W.H. werden aangespoord deze directe confrontatie aan te gaan: "Voor zover men lid is van een vereniging zal men hier het gesprek over homoseksualiteit op gang moeten brengen. Eveneens zou dit moeten gebeuren in studentenhuizen en -flats, op de Seven Seas, in de koffiekamers van de N.E.H. en de M.F. en in de mensa."⁷

Inmiddels - januari 1970 - was een nieuw bestuur aangetreden. De maatschappij-kritische functie die de R.S.W.H. zichzelf had toebedacht werd tot uiting gebracht in een aantal samenwerkingsprojecten met N.V.S.H., COC, Apollo en de actiegroepen Man Vrouw Maatschappij en Dolle Mina. Op 27 februari 1970 werkte de R.S.W.H. mee aan *Sekssamen*, een 'tietsjin over contactmogelijkheden' in gebouw Odeon aan de Gouvernestraat 56-72. R.S.W.H. en Apollo bemanden een gezamenlijke stand op deze

informatiemarkt, die uitging van de N.V.S.H. Hoewel het Scholieren Aktie Centrum 12.000 folders onder middelbare scholieren had verspreid ter gelegenheid van dit gebeuren - hetgeen het misnoegen van enkele schoolhoofden en verontruste ouders had opgeleverd - kwamen er geen scholieren op de teach-in. Toch werden er meer dan 1000 bezoekers geteld!⁸ In april 1970 verscheen het eerste nummer van *Lulpraet*, een gezamenlijk 'informatiebulletin' van bovengenoemde organisaties. Ondanks de verschillen in werkwijze en de onderscheiden doelgroepen meende men toch dat het overeenkomstige belang bij de seksuele revolutie zwaarder woog: "Ondertussen is en blijft er maar één seksuele hervorming, en daaraan werken we allemaal, de één op wat breder terrein dan de ander."⁹ Het tijdschrift was geen lang leven beschoren; na twee nummers ging het ter ziele. Wél een succes was het *Gulliki-pulliki-feest*, een geïntegreerd feest van R.S.W.H. en Apollo op 24 april in de aula van de Sociale Academie aan de Graaf Florisstraat 58.

De contacten met Apollo werden geïntensiveerd nadat was gebleken dat de ledenvergaderingen van de R.S.W.H. slecht werden bezocht. Van de 26 leden waren voorts maar 11 leden actief in één of meerdere subwerkgroepjes, die op 2 februari 1970 gevormd waren uit de aktiegroep. Een enquête onder de leden vormde voor het bestuur geen aanleiding af te zien van de voorgenomen samenwerking met Apollo. De R.S.W.H. werd opengesteld voor niet-studenten. Verschillende niet-studenten werden persoonlijk benaderd met het verzoek in één van de subwerkgroepjes zitting te nemen.¹⁰ Apollo, nog steeds verbonden aan het Jeugd- en jongerencentrum Ruimte, was sinds 26 november 1969 gevestigd in een houten schoolgebouw op het Prins Frederikplein 42 en maakte eveneens moeilijke tijden door. Veel vaste bezoekers van Apollo waren niet van zins de lange reis naar de nieuwe locatie - op het Noordereiland - te ondernemen. Begrijpelijk dat Apollo en R.S.W.H. steun bij elkaar zochten. Met ingang van 19

6. Informatiepamflet, Rotterdam, [januari] 1970

7. Informatiestencil door Th.J. Rijpstra, Rotterdam, februari 1969

8. *Lulpraet* 1 (1970) 1 (april) p. 7

9. idem, p. 3

10. Informatiebulletin, Rotterdam, 13 februari 1970. Van de 26 leden waren 7 leden geen student; 2 leden waren van het vrouwelijk geslacht.

februari 1970 werd elke eerste en derde donderdag van de maand een R.S.W.H.-borrel gehouden op Apollo. De incidentele samenwerking tussen beide organisaties, die overigens floreerde onder het gegeven dat er nogal wat 'persoonlijke unies' bestonden (in de woorden van een oud-lid van de R.S.W.H.), kreeg vanaf die datum een structureel karakter.

Uit het feit dat er borrels werden gehouden mag trouwens worden afgeleid dat de uitspraak dat de R.S.W.H. geen gezelligheidsvereniging wilde zijn met een korreltje zout genomen moet worden. Oud-leden bevestigden dit en zwakken de invloed van Nieuw Lila op het doen en laten van de werkgroep af. De R.S.W.H. was ook, vooral, een vriendenclub. "Een deel der werkgroep is nog steeds ongeïnteresseerd als het gaat om het voeren van akties" schrijft het bestuur in een uitnodiging voor een ledenbijeenkomst.¹¹ Een discussiedag, op 10 mei 1970 gehouden in het A.M.V.J.-gebouw aan de Mauritsweg, zou de inactieve leden over de streep moeten trekken. Het tegendeel is het geval: actieve leden leggen kort na deze bijeenkomst het vermoeide hoofd in de schoot. In de notulen van een bijeenkomst op 8 oktober lezen we: "De R.S.W.H. telt momenteel 30 leden dankzij een aantal recente aanmeldingen; activiteiten worden niet ondernomen."¹² De besprekingen over een mogelijke fusie van R.S.W.H. en Apollo zijn dan al aangevangen. Uitvoerig komt aan de orde wat de mogelijke oorzaken zijn van de teloorgang. De stemming moet bepaald bedrukt geweest zijn; uit de volgende opsomming van zaken die fout gingen spreekt in ieder geval een enorme deceptie: "[gebrek aan] kommunikatie, continuïteit, [...], inzet, enthousiasme, geen programma's, geen achterban, klikjesgeest, doel gezelligheid niet gelukt, de rest ook niet."¹³

Waarschijnlijk is op een gezamenlijke bijeenkomst van Apollo en R.S.W.H.-leden op 22 oktober 1970 definitief

11. Convocaat door Jan Dees, André Planting en Huib Oosterom, Rotterdam, 25 maart 1970

12. Verslag bijeenkomst R.S.W.H. Apollo, Rotterdam, 8 oktober 1970

13. Verslag vergadering Apollo R.S.W.H., Rotterdam, 13 oktober 1970

De Rotterdamse Studenten-Werkgroep Homoseksualiteit
en het Homofiele Jongerensentrum - APOLLO -
zijn studerende en werkende jongeren, die vinden, dat
homo- en heteroseksualiteit gelijkwaardig zijn.

IS DAT OOK JOUW MENING ???

IS DAT OOK JOUW MENING ???

INFORMATIE - KOMMUNIKATIE - AKTIE

Rotterdamse Studenten-Werkgroep Homoseksualiteit
postbus 4032
Rotterdam

J. J. C. RUIMTE
Homofiele Jongerensentrum - APOLLO -
telefoon: 12 79 73
postbus 808
Rotterdam

Sociëteitsavond: donderdag
Prins Frederikplein 42 Noordereiland

besloten beide organisaties in elkaar te doen laten opgaan. Op 30 oktober werd het nieuws wereldkundig gemaakt. De mensen die het 'nieuwe' Apollo zouden moeten gaan vormgeven stelden zich voor de volgende opgave: "In ieder geval de sociëteit binnen Ruimte te laten funktioneren, de door R.S.W.H. gelegde kontakten met de universiteit te bewaren, te doen wat zich aanbiedt om gedaan te worden [...] totdat duidelijk zal blijken dat Apollo/R.S.W.H. inderdaad een fossiel is uit een stenen integratietijdperk."¹⁴ ●

14. Convocaat door W. van Berge Henegouwen, Rotterdam, 30 oktober 1970

OPROEP

Welke (oud-)leden en donateurs van Apollo hebben nog materiaal (verslagen van bijeenkomsten, nieuwsbrieven, kranteknipsels, foto's) dat mogelijkerwijs van belang is voor de reconstructie van Apollo's historie? Zij worden verzocht zich in verbinding te stellen met Peter Zwaal, Lombardkade 42d, 3011 ZB Rotterdam, 010-4148629. Ook mensen die menen een bepaald facet van Apollo's verleden uit te kunnen diepen en zij die een opiniërend artikel over Apollo's toekomst wensen te schrijven, worden verzocht zich in verbinding te stellen met bovengenoemd persoon.

ADRESSEN & AKTIVITEITEN

Apollo (Rotterdam)

Vrijdag 19 februari:

De voorlichtingsgroep van Apollo en het COC vertoont de video *Ik heb er geen moeite mee, hoewel...* Deze video is gedeeltelijk op Apollo opgenomen en zal 19 februari voor het eerst op Apollo te zien zijn. Verder zal er informatie gegeven worden over hoe het is om voorlichting over homoseksualiteit op middelbare scholen te geven. Dus ben je geïnteresseerd in de voorlichtingsgroep of benieuwd naar de video, kom dan naar Apollo. Vanaf 21.30 uur.

Woensdag 2 maart:

Prick up your ears van Stephen Frears. Na het succes van *My beautiful laundrette* en de première van *Sammy and Rosie get laid* op het Filmfestival Rotterdam, nu zijn tweede film op Apollo. Het leven van de Engelse toneelschrijver Joe Orton en zijn vriend met veel humor verfilmd. Aanvang 21.00 uur, toegang gratis.

Donderdag 3 maart:

Novembermond van Alexandra von Grote. De première was op het Gay en Lesbian filmfestival in 1985. Het verhaal van de Duitse jodin November Messing die in 1933 naar Frankrijk vlucht. In de oorlog helpt haar vriendin Férial haar onder te duiken. Vanaf 21.00 uur, toegang gratis.

Verder elke vrijdag café van 21.00 tot 2.00 uur. Elke tweede zaterdag van de maand inloopavond voor lesbische meisjes. Adres: Apollo, Josephstraat 32, Rotterdam, 010-4361444.

ONdeugd (Delft)

Op zaterdag 13 februari wordt door de homojongerengroep ONdeugd een 'Hot Ice Disco Party' georganiseerd met meer lichteffecten en ritme dan ooit tevoren. Het pand aan de Lange Geer 22 zal worden herschapen in een waar ijspaleis waar je het heet van zal krijgen. Vooraf wordt er ook nog een eetkafé gehouden om 18.00 uur. Telefonische informatie over o.a. deze activiteiten van ONdeugd kan je iedere vrijdag tussen 18.00 en 21.00 uur krijgen op tel. 015-146893. Bel eens op of kom eens langs en breek het ijs bij ONdeugd!

Homojongerengroep Dordrecht

Elke eerste zaterdag van de maand soos van 21.00 tot 0.00 uur in het Centrum, Nieuwstraat 60, Dordrecht. Telefoon: 078-132595.

HIG homojongeren (Den Haag)

Deze pas gestarte homojongerengroep staat elke eerste vrijdag van de maand open voor belangstellenden. Adres: Trefcentrum HIC/COC, Scheveningse Veer 7, Den Haag. Telefoon: 070-659090.

Pink Puppies (Leiden)

De Pink Puppies hebben elke eerste zondag van de maand een soosavond vanaf 19.30 uur in het pand aan de Lange Gracht 65 in Leiden.

PORTFOLIO

Méthode Champenoise

Och hoeveel waren het er ook al weer, vijf? Of toch zes flessen? Wat een succes werd voor Erwin Olaf, werd een koude douche voor ons model. De redactie van het Vijgeblad hield er in ieder geval plakkerige handjes aan over.

'T WAS AAN DE COSTA DEL SOL

Het mateloze verlangen van Chris Wisse

Momenteel trekt Chris Wisse met zijn programma Mateloos Verlangen langs COC-afdelingen. Een logisch vervolg op zijn eerste programma Een Poot Uitdraaien, vindt hij. Hiermee trad hij ruim 30 keer op. Nu werkt hij al aan een derde programma. 'Met veel liedjes, want die zijn toch het leukste.'

Remko van Leeuwen

We hebben afgesproken op zijn huisadres in Den Haag-Zuid. Hij had me aanbevolen de tram in Delft te pakken, want dat zou een leuk ritje zijn, en lijn 1 zou mij tot vlak voor zijn deur brengen. Een mooie rit, dat zeker, maar het ritje viel wat lang uit en dus belde ik drie kwartier te laat bij hem aan. Mijn entrée in zijn woning maakt gelijk twee dingen duidelijk. Eén: Het jongetje is met zijn bruine oogjes, zijn donkerblonde haartjes, gestyleerd in een semi-nonchalante lok, zijn lichte baardschaduw, zijn spijkerbroek en sweater met opdruk allerverleidelijkst. Twee: Het 'Kom snel binnen, want het is koud buiten', klinkt zo lief dat je je onmiddellijk op je gemak voelt. Al tijdens de koffie wordt duidelijk dat hij niet van plan is zich zondermeer over te geven aan mijn vraaglust. Hij wil alles weten over wat ik zelf van zijn laatste programma vond.

'Aan een interview hou ik altijd een kater over. Als ik zo'n artikel lees weet ik dat ik alles wat er in staat wel gezegd heb, maar ik heb het gevoel dat ze de essentie van mijn verhaal gewoon missen. Ze blijven altijd hangen op mijn eerste programma Een Poot Uitdraaien, dat gaat over weggelopen homo-jongeren. Zoiets zal dan wel nieuwswaarde voor ze hebben, maar ik ben nu bezig met m'n nieuwe programma. Mateloos Verlangen gaat over minder concrete zaken. Te moeilijk voor ze.'

Een interview met Gay Amsterdam heeft hij afgeslagen. 'Ik hou niet van die vorm van journalistiek. Toen ik ze vertelde dat ik geen interview met ze wilde doen dreigden ze zelf wel een artikel over me te verzinnen.'

De tijd lijkt rijp om dan maar gelijk op de inhoud van Mateloos Verlangen door te gaan. Het blijkt niet zo'n gemakkelijke zet. Wel vier keer begint Chris een verhaal om dit vervolgens halverwege weer af te breken, met het verzoek om het vooral maar niet zo op te schrijven. Verifieert

ook bij elke vraag of ik het wel goed begrepen heb. 'Mateloos Verlangen gaat eigenlijk over het onvermogen van mensen om gelukkig te worden.'

Kun je dat wat concretiseren?

'Alle mensen hebben een diep verlangen naar vriendschap, verlangen naar liefde, verlangen naar waardering. Toen ik Mateloos Verlangen schreef heb ik bij alle liedjes en scenes als uitgangspunt genomen dat er een verlangen van moest uit gaan. Of het nu om het kleine jongetje gaat dat een ontmoeting met de duivel niet overleeft, of over Annie, de 40-jarige moeder, die omdat haar zoon dat zelf niet wil het nichtencircuit induikt. Dat verlangen komt overal terug.'

Is de dood ook een verlangen dan?

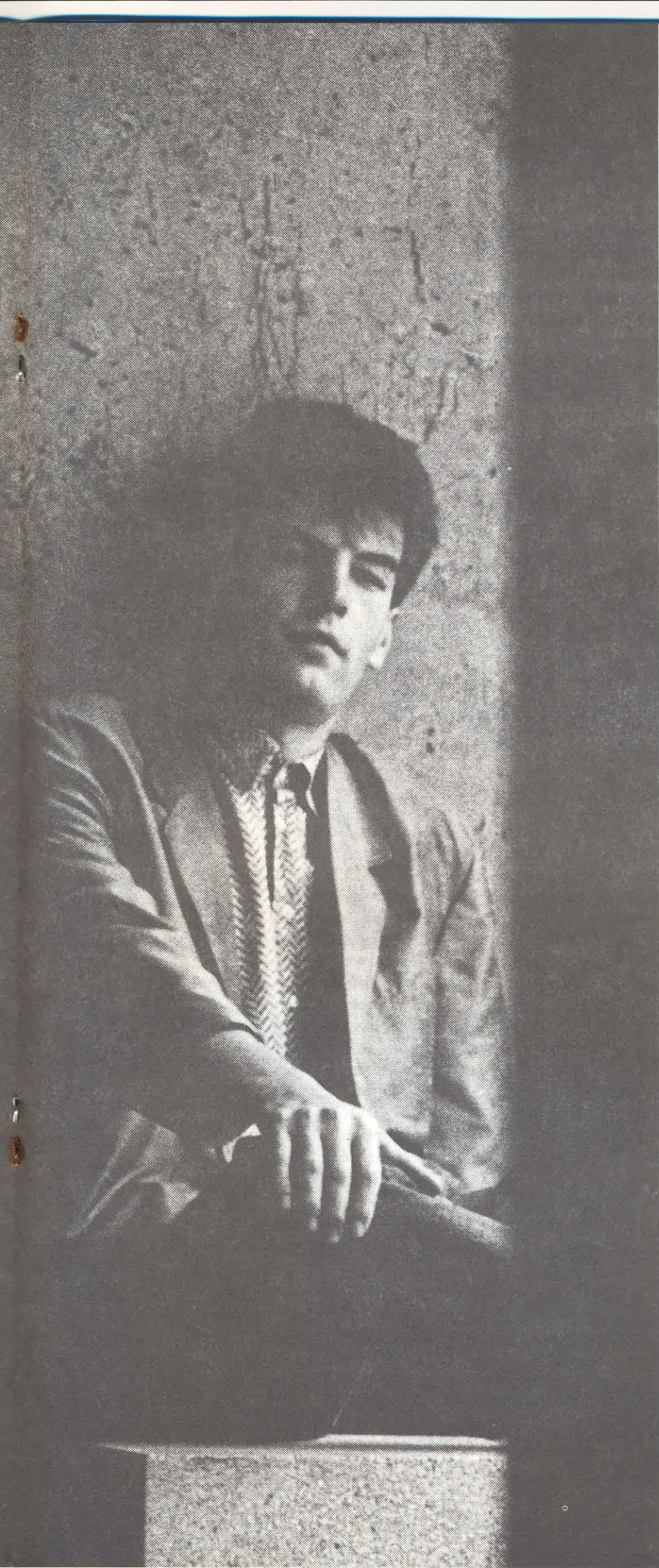
'De dood is een logisch eindstadium. Na liefde en warmte volgt de rust van de dood. Uiteindelijk verlangen mensen naar de dood. En dus ook naar AIDS. Nee, schrijf dat laatste maar niet op', relativeert hij zichzelf onmiddellijk.

Toch komt AIDS op een, als ik het mag zeggen, soms wat platvloerse manier, in je programma voor ('T was aan de Costa del Sol, daar kreeg ik iets in mijn hol... etc.).

'Ik vindt dat je een onderwerp als AIDS moet weten te relativiseren. Je moet er om kunnen lachen. Ik ben eigenlijk ook niet zo bang dat ze platvloers overkomen. Ze zijn immers niet bedoeld om iemand de schuld te geven.'

Tijdens je optreden in café Mateloos, waar je je programma begon met beide AIDS-liedjes, waren de reacties toch niet zo enthousiast.

'In Mateloos had ik eigenlijk hele andere liedjes willen zingen. Maar bij Mateloos vonden ze dat dat publiek niet zo zat te wachten op die zware liedjes. Het moest vooral luchtig blijven. Dus ben ik met die twee satirische liedjes begonnen. Ik denk trouwens dat het goed is om eens flink onderuit te gaan. Daar leer je veel van.' Hij benadrukt zijn stelling door zijn veelvuldig aanwezige glimlach nog eens extra te accentueren.

Mateloos Verlangen ging in oktober in première in het Rotterdamse theater Het Kapelletje tijdens de twee feestweken ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van het COC. Veel tijd heeft hij eigenlijk niet gehad om alles te schrijven. 'Schunnig kort', vindt hij zelf. In maart werd hij gebeld door iemand van het COC met het verzoek om in oktober een programma klaar te hebben. Er lagen toen welgeteld twee liedjes op de plank. Zijn vorige programma kostte twee jaar aan voorbereiding. Vooralsnog zegt Chris geen carrière in de theaterwereld te ambiëren. Bescheidenheid, of verlegenheid wellicht. Anderzijds is optreden niet meer dan een hobby voor hem. In het "dagelijkse bestaan" werkt Chris voor de Postbank (40 uur per week) en woont hij keurig netjes samen met vriendje Jan. Al het componeren en zingen doet hij dus in zijn vrije tijd. 'Ik heb geen zang-technische opleiding achter de rug, nee. Vroeger vond ik zingen ook nooit leuk. Ik zong toen hooguit in de badkamer. Toen ik met mijn opleiding HBO-J (Jeugdwelzijnswerk) begon moest ik een manier vinden om kinderen bezig te houden. En dat werd zingen.' Nu zingt hij dus vaker, dat mag duidelijk zijn, en componeert al zijn liedjes zelf op een Casio orgeltje.

Met Mateloos Verlangen treedt hij binnenkort in de buurt van zijn geboortedorp Rilland-Bath op. De Provinciale Zeeuwse Courant weet hier over te berichten dat mama en papa Wisse niet welkom zijn. Toch nieuwsgierig hoe zo'n bericht in een krant terecht komt. 'Dat klopt. Ik wil mijn ouders niet onnodig pijn doen. Ze hebben al veel verdriet gehad. Bovendien zullen ze mijn programma gewoon niet begrijpen.'

Je bent geboren in Zeeland. Verlangt een echte Zeeuw niet naar zijn geboortestreek?
'Ik weet niet of je vraag cynisch bedoeld is, maar het is inderdaad zo dat als ik een paar dagen weer in Rilland ben geweest en terug ga naar Den Haag, het gevoel krijg dat ik in de grote stad op visite ben. Als ik ooit nog eens een film zou mogen maken, zou ik Het Scharlaken Koord willen verfilmen. Dat is een streekroman met een heel zielig verhaal over een meisje dat van haar ouders in Rilland wegloopt naar de grote stad. Zij kan daar eigenlijk ook niet goed wennen. Ze blijft met een soort navelstreng verbonden aan haar geboortedorp.'

HET VIRUS GEBUNDELD

In 1984 verscheen de eerste niet bijster geslaagde roman met AIDS als onderwerp (*Facing it* van Paul Reed). Sindsdien zou je verwachten dat het virus niet meer weg te denken is uit elk verhaal dat zich in de hedendaagse homosubcultuur afspeelt. Het verbaast me dan ook ten zeerste dat in ons taalgebied alleen Frans Kellendonk zich nog maar aan het onderwerp heeft gewaagd (*Mystiek lichaam*, 1986). In de verzamelbundel *Hoeveel vrienden heb ik gevonden* (besproken in het vorige Vijgeblad) was het onderwerp opvallend afwezig. Buiten ons taalgebied is inmiddels wel de nodige fictie verschenen met AIDS als onderwerp.

Peter Zwaal

The darker proof, een bundel verhalen van Adam Mars-Jones en Edmund White, wil een literair antwoord zijn op de veranderingen die AIDS in de subcultuur bewerkstelligd heeft. De uitgeverstekst op de achterkant van het boek, die evenzeer een rechtvaardiging van het bestaan van dit boek als een aanprijzing van de inhoud zou kunnen zijn, stelt dat de auteurs '[...] seek to take back territory lost to medicine and moralizing' en dat de zes verhalen in dit boek '[...] make things thinkable by bringing them into the realm of feeling'. Ach, zo uniek is dat niet. Aan beide kanten van de oceaan worden we immers al overstelpt met toneel- en televisieproducties die hetzelfde beögen: het wereldgezondheidsvraagstuk AIDS terug te brengen tot een menselijke, herkenbare schaal. Wat dit boek echter bijzonder maakt - in ieder geval mijn nieuwsgierigheid wekte - zijn de twee verhalen van Edmund White. De mede-auteur van *The joy of gay sex* (1977) en auteur van *States of desire : travels in gay America* (1980) heeft publiekelijk verklaard seropositief te zijn.

Maar laat ik beginnen met de bijdragen van Adam Mars-Jones aan deze bundel. Twee verhalen wisten me te raken. In *An executor* beschrijft Mars-Jones de inspanningen die een buddy zich getroost om zich te ontdoen van de lederen outfit van een terminale AIDS-patient. Eerst moet het spul uit diens appartement verwijderd worden (om familieleden niet te shockeren) en daarna moet er een nieuwe eigenaar voor worden gevonden, die zich uiteindelijk zelf laat aandienen. In *A small spade* gaan Bernard en Neil een weekendje naar de nichtenbadplaats Brighton. Neil, een 24-jarige kapper, is ontslagen toen zijn werkgever erachter kwam dat hij seropositief was. Er zijn

tekenen die er op wijzen dat het virus zich reeds manifesteert maar Bernard en Neil wensen daar vooralsnog niet over te praten. De twee overige verhalen, *Slim* en *The brake*, vind ik veel minder geslaagd. Het eerste mist een echte plot en gaat daarom het ene oor in en het andere oor uit. Het tweede gaat over een man die uiteindelijk, en hopelijk net op tijd, zijn seksuele levensstijl verandert. De verteller laat ons echter in het ongewisse hoe deze persoon daarin slaagt. Een abrupt einde derhalve, dat niet logisch uit het voorafgaande voortvloeit. Mars-Jones, die eerder de verzamelbundel *Mae West is dead : recent lesbian and gay fiction* (1983; 2e druk: 1987) redigeerde, laat zodoende een wisselvallige indruk achter.

Dat kan niet worden gezegd van Edmund White. Anders dan in zijn romans *Nocturnes for the king of Naples* (1978) en *A boy's own story* (1982) heeft White hier gekozen voor het perspectief van de alwetende verteller, maar in tegenstelling tot Mars-Jones slaagt White er wel in om zulke verhalen uit te tillen boven het niveau van anekdotische levensgeschiedenissen. White is een groot stilist en heeft het vermogen ook allerlei figuren in de periferie van zijn verhaal tot leven te wekken. Bovendien is hij scheutiger met dialoog dan Mars-Jones. In *Palace days* gaan twee Amerikanen in Europa wonen, net als ook daar de 'health crisis' zich begint af te tekenen. Beiden worden geconfronteerd met het virus en wat White duidelijk lijkt te willen maken is dat zijn hoofdpersonen - en wellicht ook hijzelf - een nieuwe 'lost generation' vormen. Ze hebben hun oude seksuele levensstijl uit Amerika noodgedwongen moeten afzweren terwijl de toekomst in Europa alleen maar onzekerheid brengt. *An oracle* gaat over de 40-jarige Ray, die na de dood van zijn lover George naar Griekenland gaat met de bedoeling zich

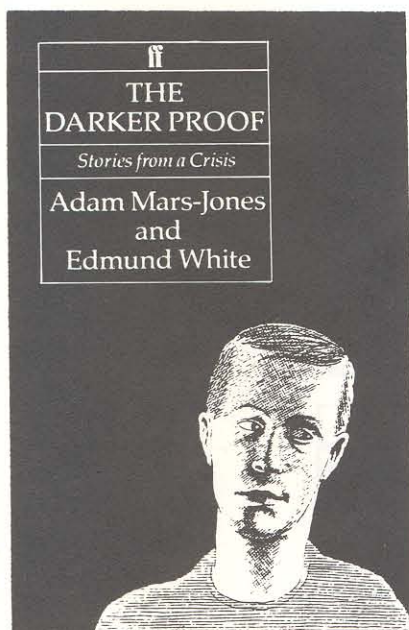
daar aan de geest van de overledene te ontworstelen. Het spreekt bijna vanzelf dat die poging gedoemd is te mislukken. Al met al bevat dit boek zoveel kwaliteit dat het niet simpel kan worden afgedaan als 'Tendenzliteratuur'. Lezen dus!

'De wetenschappelijke werkelijkheid van aids moeten we aan de geleerden overlaten. Maar aids is iets heel anders. Het is een beschavingsfenomeen, het openbaart iets.' Dat is althans de mening van Bernard Morin, de hoofdpersoon uit *La gloire du paria*, de laatste roman van Dominique Fernandez die onlangs ook in Nederlandse vertaling verscheen. Bernard wil een toneelstuk over AIDS schrijven, over de gevolgen die de ziekte heeft op het gedrag van mensen die tot de risicogroepen behoren. Bernard krijgt echter zelf AIDS en de gevierde auteur moet bemerken dat zijn vrienden (op een enkele uitzondering na) hem in de steek laten en dat zijn reputatie als 'neoromantisch' auteur wordt besmeurd. Hoewel er heel wat feitelijke informatie over AIDS in het boek staat durf ik toch te stellen dat *De roem van de paria* geen roman over AIDS is. Fernandez is een auteur die in wezen slechts een onderwerp heeft, de psychologie van de buitenstaander, zoals al bleek uit twee eerdere vertalingen, *Porporino of de mysteries van Napels* (1977, over een

castraat) en *In de hand van de engel* (1986, over Pasolini). Fernandez heeft ook ditmaal veel ruimte (4/5 van het boek), psycho-analytische en literaire verbeeldingskracht nodig om de gecompliceerde karakterstructuur van zijn hoofdpersoon duidelijk te maken. Die komt er in het kort op neer dat Bernard een paria, een verschoppeling wil zijn, altijd al heeft willen zijn. Het verborgen bestaan en de illegaliteit trekken hem aan vanwege de vrijheid en ongebondenheid en de mogelijkheid om je te ontworstelen aan de middelmatige gevoelens des levens. Zijn relatie met de veel jongere rechtenstudent Marc staat ook in het teken van deze vrijbuitery. Bernard heeft er behoefte aan de relatie voortdurend op het spel te zetten door bezoeken aan backrooms te brengen. AIDS-patienten zijn in Bernards ogen de nieuwe paria's, de martelaren van deze tijd. Heel helder formuleert Marc wat AIDS voor Bernard betekent: 'Na het geluk en het succes te hebben nagejaagd, heeft hij zijn eenheid, zijn innerlijke waarheid teruggevonden in de ziekte, de uitstoting, de eenzaamheid, het geheim.' Het is daarom tragisch dat Bernard de ziekte niet aan zijn eigen risicovolle seksuele gedrag te danken heeft maar aan een bloedtransfusie. Marc houdt deze wetenschap echter voor Bernard verborgen en beeindigt tenslotte het leven van zichzelf en van zijn vriend. Actieve euthenasie als variant op het thema 'Each man kills the thing he loves'. Een decadenter slot is nauwelijks denkbaar. Jammer is alleen dat de vertaling zo stijf is. Neem nu de titel. Braafjes werd *la gloire* vertaald in *de roem*, terwijl de intentie van de schrijver geen geweld zou zijn aangedaan en de paradox in de titel sterker naar voren zou zijn getreden als gekozen was voor bijv. *de heerlijkheid* van de paria. Ook elders is voor een nogal letterlijke vertaling gekozen. Dat neemt niet weg dat ik ook dit boek van harte aanbeveel.

The darker proof: stories from a crisis / Adam Mars-Jones and Edmund White. - London [etc.]: Faber and Faber, 1987. - 250 p. - fl. 17,15

De roem van de paria / Dominique Fernandez; vert. [uit het Frans] door Bert Simons in samenw. met Petra Sjouwerman. - Amsterdam: De Woelrat, 1987. - 126 p. - (Arena-reeks). - fl. 19,90

PLEEDENKEN

Coin

In een vloeiende beweging gooi ik de deur achter mij op het haakje, haal ik blindelings het knopje over en zet ik de bril in de juiste stand. Altijd spannend om de weg van mijn kamer naar de plee af te leggen met reeds geopende gulp. Ik heb het weer gehaald en dus kan ik mij vrijelijk over geven aan mijn geliefde bezigheid: het pleedenken.

Vreemd genoeg heeft - naar mijn weten - nog nooit iemand onderzoek gedaan naar het totaalbeeld van de ideale plee. Te oordelen naar het innerlijk (uiterlijk?) van de Jan-Modaal-wc heb ik blijkbaar een hiervan nogal afwijkende mening. Zo heb ik een verschrikkelijke hekel aan vervelende moppenboekjes met gekrulde pagina's, bedoeld om de tijd mee door te komen. Nog afgezien van het feit dat ik mij helemaal niet zit te vervelen, kom ik helemaal niet om te lachen, zo dat al mogelijk is om een mop van M. Tailleur.

Uit de categorie Irritante Aspecten komt het Niet Passende Matje, t.w. de U-vormige kleedjes die quasi nonchalant rondom het sanitair zijn gevouwen. Slordig, slordig zoals sommige mensen in de Blokker weekend aanbieding zijn getrapt. And for what: In het meest gunstige geval glij je bij het opstaan, met je broek op de kuiten, met mat en al naar voren om vervolgens met een ongenadige klap op je reet te storten, mits je je nog net aan de stortpijp kan vastgrijpen die tevens als doortrekapparaat fungeert en het derhalve onmogelijk maakt om het ernaast gevallen wc-papiertje nog in dezelfde beurt mee door te trekken. Jammer hoor.

Een veel laxerender attribuut vind ik bijvoorbeeld een spiegel die je eigen smoelwerk laat zien als je net lekker zit. Mensen van 2 meter 10 zien dan inderdaad wat anders, maar als die nou een beetje bukken, kunnen ze best leuk meedoen. En wat is er nu efficiënter dan tegelijkertijd van het dagelijkse noodzakelijke kwaad te bevallen en je haar te kammen (morgen dus meteen een kammetje naast het spiegeltje hangen). Desgewenst kan ook een schaar aan de standaard pleedenkerset worden toegevoegd (voor de bakkebaarden of andere puberale

haardosjes), mits voldoende zemelen per week genuttigd worden.

Ook de kleine boodschapjes van de dag zijn niet vrij van ongemakken. Laatst op een bruiloft gebeurde het weer: Na wat te veel gedronken te hebben, ging ik voor de vierde keer naar de wc, alwaar het goed mikken was bij gebrek aan piskakken. Voorover gebogen en na routine-matig de spier ontspannen te hebben, werd ik pijnlijk op mijn niet-Jood zijn gewezen. De zich vertakkende straal deed mij met een ruk oprichten, maar nog voordat ik mijn linkerbeen buiten de gevarenzone had geplaatst, was het kwaad al geschied. God straft immers meteen: "En de onbesnedene, de man namelijk, die het vlees van zijn voorhuid niet laat besnijden, die mens zal uitgeroeid worden uit zijn volksgenoten (...)", (Genesis 17:14). Inderdaad kon ik met mijn zeiknatte linkerpijp (hoe koddig) beter vertrekken, hetgeen ik dan ook zo snel en stilletjes mogelijk deed, niet nadat ik eerst de betegelde vloer behangen had met bloemetjes wc-papier. Weer een ervaring rijker hangt er nu een bordje in mijn plee met de tekst: "Beter droog dan lekker vlug, trek dus eerst die voorhuid terug". En dat op ooghoogte tegenover het spiegeltje. Terwijl ik doortrek, vraag ik me af of de besnijdenis in het ziekenfonds zit. U bent in ieder geval gewaarschuwd. ●

18

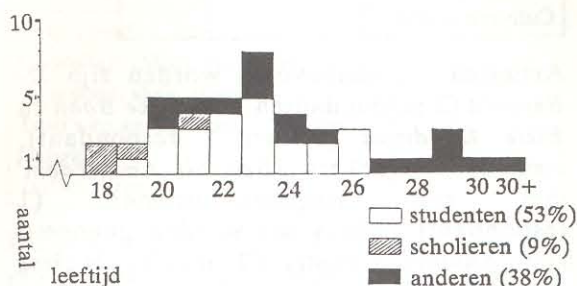

CIJFERS, CIJFERS

Op 4 december 1987 kregen 48 bezoekers van Apollo een enquêteformulier uitgereikt. Op één na leverde iedereen dat ook weer in. Jammer was alleen dat negen respondenten vergeten waren vraag 23, op de laatste pagina van het enquêteformulier, in te vullen. Zoals jullie niet zal verbazen bleken 44 respondenten van het mannelijk en slechts drie respondenten van het vrouwelijk geslacht te zijn. Hier onder volgen de resultaten en de interpretatie van die resultaten door de onderzoekers.

Rob van Katwijk
Peter Zwaal

In onderstaande grafiek is de leeftijdsopbouw en samenstelling (scholieren, studenten, werkende jongeren) van de respondenten gegeven.

Gevraagd naar hun seksuele voorkeur ontstond het volgende beeld (tussen haakjes de percentages):

Seksuele voorkeur	Aantal
homo/lesbisch	38 (81)
homo/bi	2 (4)
bi	4 (9)
hetero	0 (0)
pedo	1 (2)
weet (nog) niet	2 (4)
TOTAAL	47 (100)

Ook werden de respondenten gevraagd of ze lid of donateur zijn dan wel belangstellende of bezoeker waren. Maar liefst 36% van de respondenten in de leeftijd t/m 25 jaar was géén Apollo-lid. Hier ligt, naar mening van de onderzoekers, een duidelijke taak voor het ledenwerf-apparaat.

	Allen	t/m 25 jaar	26 jaar en ouder
lid	23 (49)	23 (64)	--
donateur	5 (11)	--	5 (45)
bezoeker	19 (40)	13 (36)	6 (55)
TOTAAL	47 (100)	36 (100)	11 (100)

Van de op 4 december 1987 aanwezige bezoekers waren er 18 (38%) op dat moment actief in een of meerdere werkgroepen en/of het bestuur van Apollo. Meer dan de helft van de bezoekers kwam al langer dan een jaar op Apollo; bijna driekwart van de bezoekers had al vaker dan 10 maal de sociëteitsavond bezocht. Opvallend is dat de groep die Apollo 1 t/m 5 keer heeft bezocht aanmerkelijk groter is dan de groep die Apollo 6 t/m 10 keer heeft bezocht. Dit zou er op kunnen wijzen dat een aantal mensen na de eerste vijf bezoeken aan Apollo afhaakt. Het is evenwel ook mogelijk dat de laatste tijd (onder invloed van bijvoorbeeld publiciteit) veel nieuwe mensen de weg naar Apollo weten te vinden.

Aantal malen Apollo bezocht	Aantal
1 t/m 5 maal	11 (24)
6 t/m 10 maal	2 (4)
meer dan 10 maal	34 (72)
TOTAAL	47 (100)
Eerste keer Apollo bezocht	
	Aantal
Nog geen half jaar geleden	15 (32)
Tussen een half jaar en een jaar geleden	5 (11)
Langer dan een jaar geleden	27 (57)
TOTAAL	47 (100)

De respondenten waren woonachtig in:

Woonplaats	Aantal
Rotterdam	34 (72)
Schiedam, Vlaardingen, Maassluis	3
Capelle aan den Yssel	2
Delft, Westland	4
Voorne-Putten	1
Hoeksewaard	2
West-Brabant	1
TOTAAL	47 (100)

De volgende kranten werden door respondenten regelmatig gelezen:

Krant	Aantal
Volkskrant	19
Algemeen Dagblad	13
NRC Handelsblad	10
Vrije Volk	8
Trouw	6
Rotterdams Nieuwsblad	5
Telegraaf	2
overigen	2

De volgende homo-horecazaken in Rotterdam waren favoriet bij de respondenten:

Horeca-gelegenheid	Aantal
Gay Palace	11
Mateloos	10
Strano	2
Bonaparte	1
Keerweer	1
Cosmo	1

Andere homo-uitgaansgelegenheden, buiten Rotterdam, werden ook genoemd: DWH/ONdeugd (Delft; 2 respondenten), DEC (Amsterdam), April (Amsterdam), Gay Life (Amsterdam), Strass (Den Haag; allen 1 respondent). Een enkeling vertoefde buiten Apollo het liefst in horecazaken die zich niet specifiek op een homoseksueel publiek richten (Dizzy, Plan C en Tudor). Andere favoriete uitjes zijn de bioscoop (3 respondenten), het theater (3 respondenten), concerten (4 respondenten) en de studentenvereniging (1 respondent) terwijl bij een respondent de sauna favoriet is; alléén voor de gezelligheid voegt hij eraan toe.

Activiteiten.

Bijna de helft van de respondenten sprak een voorkeur uit voor een frequentie van hooguit één keer een bijzondere activiteit per maand:

Frequentie van de bijz. act.	Aantal
Liefst elke week	5 (11)
Om de andere week	11 (23)
Hooguit eens per maand	23 (49)
Alleen bij bijzondere gelegenheden (Roze Week, Eurekaweek, jubileum)	7 (15)
Geen mening	1 (2)
TOTAAL	47 (100)

Meer dan driekwart vindt overigens dat een bijzondere activiteit ook op een andere dan de vrijdagavond mag plaatsvinden.

Slechts 10 respondenten (21 %) houden aan de vrijdagavond vast. Als de activiteit op een andere dan de vrijdagavond wordt georganiseerd geniet de zaterdag bij 17 (36 %) respondenten de voorkeur. Apollo-bezoekers hebben een duidelijke voorkeur voor activiteiten die ontspanning beogen. Aan vormende, educatieve activiteiten bestaat duidelijk minder behoefte.

Soort activiteit	Aantal
Optreden (zang, toneel, cabaret)	34
Film	27
Disco	20
Lezing, thema-avond	8
Workshop	5
Culturele avond	3

Artiesten die aanbevolen worden zijn *De Berini's* (2 respondenten), *Marijke Boon* en *Elkie Deadman* (beiden 1 respondent), alsmede een zekere '*Bea uit Amsterdam*' met een striptease-nummer (1 respondent). Films die worden genoemd zijn *Another Country* (2 maal), *Making Love*, *The Rocky Horror Picture Show* en *Malanoché* (allen 1 maal). Onderwerpen voor lezingen die worden aangedragen zijn 'Hoe vertel ik het mijn ouders/omgeving (door bekende Nederlanders)' en 'De zin van het leven in de Friese literatuur 1875-1905'. Weinig inspiratie dus bij de Apollo-bezoekers van 4 december jl. Misschien dat de aanwezigheid van 2 zwarte pieten hier iets mee te maken had. Voor bijzondere activiteiten wil de Apollo-bezoeker over het algemeen wel een entreeprijs betalen van om en nabij de fl. 5,-. Zes respondenten waren bereid hooguit fl. 10,- te betalen voor de toegang tot een bijzondere activiteit op Apollo; één legde de limiet bij fl. 15,-.

Bar en Inrichting.

Het assortiment niet-alcoholische dranken (frisdranken, chocomel, koffie en thee) en het assortiment licht-alcoholische dranken (bier, wijn, sherry, port) werd door een grote meerderheid toereikend gevonden.

Assortiment	niet-alcoholisch	licht-alcoholisch
Ontoereikend	2 (4)	6 (13)
Toereikend	42 (89)	38 (81)
Overdadig	3 (6)	3 (6)
TOTAAL	47 (100)	47 (100)

Zes mannelijke respondenten (waarvan 5 studierend en 4 actief in werkgroepen en/of bestuur) kochten wel eens een safe-seks-condoom op Apollo; 38 mannelijke respondenten hadden dat nog nooit gedaan. Gevraagd naar hun voorkeur gaven 8 mannelijke respondenten de voorkeur aan het gebruik van Duo-condooms, 6 gebruikten liever een Gay-safe-condoom, terwijl 1 respondent het merk Hot-rubber wist te noemen. Maar liefst 29 mannelijke respondenten hadden geen voorkeur of geen mening. De volgende zaken zouden ook aan de bar verkrijgbaar moeten zijn:

<i>Ook verkrijgbaar</i>	<i>Aantal</i>
Chips, pinda's, etc.	24
Chocobars (Mars, Nuts, etc.)	10
Sigaretten, shag, tabak	15
Tosti's en andere warme hapen	6
Gebak	1
Tijdschriften	1

De prijzen aan de bar worden schappelijk gevonden. Alleen koffie is misschien te duur; 3 respondenten waren dat althans van mening. Een enkeling vond ook de prijs van Perrier, Spa Rood, Spa Citron en bier te hoog.

<i>Prijzen (in het algemeen)</i>	<i>Aantal</i>
Te hoog	4 (9)
Niet te hoog, niet te laag	43 (91)
Te laag	0 (0)
TOTAAL	47 (100)

Bijna de helft van alle bezoekers velde een positief oordeel over de inrichting en aankleding van de sociëteitsruimte.

<i>Inrichting sociëteitsruimte</i>	<i>Aantal</i>
Lelijk/ongezellig	5 (11)
Niet mooi, niet lelijk	19 (40)
Mooi/gezellig	23 (49)
TOTAAL	47 (100)

In het bijzonder werden de rode doeken en de gordijnen genoemd, alsmede de open, uitnodigende opstelling van het meubilair. De muren daarentegen zijn volgens een aantal bezoekers te kaal. Meer planten en kunstvoorwerpen zouden de ruimte minder kaal, kil en koel doen overkomen. Ook de verlichting boven de leestafel behoeft verbetering. Dat de dansvloer ongebruikt

blijft is zonde.

Hete hangijzers.

Bezoekers van Apollo werd gevraagd op 9 uitspraken te reageren over zaken waarvan de onderzoekers vermoedden dat nogal wat onenigheid bestond binnen Apollo; 38 respondenten gaven daaraan gehoor. Hieronder volgen de uitspraken en tabellen en ons commentaar.

De gang van zaken op Apollo wordt teveel gedomineerd door jongens.

Helemaal of grotendeels mee eens	19 (50)
Gedeeltelijk mee eens/oneens	9 (23,7)
Grotendeels of helemaal mee oneens	9 (23,7)
Geen mening	1 (2,6)
TOTAAL	38* (100)

* 37 jongens en 1 meisje

Er moet een aparte meidenavond op Apollo komen (op zaterdag) naast de voor iedereen toegankelijke vrijdagavond.

Helemaal of grotendeels mee eens	10 (26,3)
Gedeeltelijk mee eens/oneens	11 (29)
Grotendeels of helemaal mee oneens	17 (44,7)
TOTAAL	38 (100)

Precies de helft van alle respondenten ondersteunt de uitspraak dat de gang van zaken op Apollo teveel gedomineerd wordt door jongens. Misschien vinden veel mensen die tot de andere helft behoren dat de op Apollo aanwezige meiden gezien hun getalsterkte al een onevenredig zwaar stempel drukken op de gang van zaken. Bijna 45% is het namelijk grotendeels of helemaal oneens met een aparte meidenavond op zaterdag, tegenover iets meer dan een kwart die wel voorstander is van zo'n meidenavond.

De gang van zaken op Apollo wordt teveel gedomineerd door studenten.

Helemaal of grotendeels mee eens	10 (26,3)
Gedeeltelijk mee eens/oneens	11 (29)
Grotendeels of helemaal mee oneens	17 (44,7)
TOTAAL	38 (100)

Er moet naar mogelijkheden worden gezocht om niet-studenten meer bij Apollo te betrekken.

	Allen	Studenten	Niet-studenten
Helemaal of grotendeels mee eens	22 (57,9)	14 (66,7)	8 (47,1)
Gedeeltelijk mee eens/oneens	7 (18,4)	2 (9,5)	5 (29,4)
Grotendeels of helemaal mee oneens	8 (21,1)	5 (23,8)	3 (17,6)
Geen mening	1 (2,6)	0 (0)	1 (5,9)
TOTAAL	38 (100)	21 (100)	17 (100)

Studenten en overige bezoekers van Apollo (scholieren en werkende jongeren) ontlopen elkaar niet veel wat betreft hun mening over de veronderstelde dominerende rol die studenten op Apollo spelen. Ongeveer de helft van beide groepen vindt dat dat inderdaad het geval is. Meer nog dan de niet-studenten menen de studenten dat naar mogelijkheden gezocht moet worden om scholieren en werkende jongeren meer bij Apollo te betrekken. Het kan zijn dat de studenten denken 'laat nu de anderen het maar eens opknappen' maar evengoed is denkbaar dat de studenten - gezien het weinig concrete karakter van de uitspraak - gewoon schijntolerant zijn. Wie zal het zeggen?

De leeftijdsgrens moet worden gehandhaafd (d.w.z. na je 25e jaar mag je geen lid meer worden).

	Allen	t/m 25 jaar	26 en ouder
Helemaal of grotendeels mee eens	16 (42,1)	12 (38,7)	4 (57,1)
Gedeeltelijk mee eens/oneens	5 (13,2)	5 (16,1)	0 (0)
Grotendeels of helemaal mee oneens	17 (44,7)	14 (45,2)	3 (42,9)
TOTAAL	38 (100)	31 (100)	7 (100)

Bezoekers ouder dan 25 jaar moet de toegang tot Apollo worden ontzegd.

	Allen	t/m 25 jaar	26 en ouder
Helemaal of grotendeels mee eens	5 (13,1)	5 (16,1)	0 (0)
Gedeeltelijk mee eens/oneens	2 (5,3)	2 (6,5)	0 (0)
Grotendeels of helemaal mee oneens	31 (81,6)	24 (77,4)	7 (100)
TOTAAL	38 (100)	31 (100)	7 (100)

Ten aanzien van de handhaving van de leeftijdsgrens bestaan gepolariseerde opvattingen. Men is doorgaans voor- of tegenstander; voor slechts enkelen wegen de voors en tegens tegen elkaar op. Opvallend is dat bijna de helft van alle respondenten t/m 25 jaar het grotendeels of helemaal oneens is met de handhaving van de leeftijdsgrens. De gemiddelde leeftijd van deze groep is 21,9 jaar dus daar zal dat niet aan liggen; gemiddeld heeft men immers nog 3,1 jaar voor de boeg eer de leeftijdsgrens aan de einder doemt. Het aantal respondenten van 26 jaar en ouder - gemiddelde leeftijd ongeveer 28 jaar - is te klein om een zinnige uitspraak over te kunnen doen. Hun eendrachtige oppositie tegen de uitspraak dat bezoekers ouder dan 25 jaar de toegang moet worden ontzegd, is echter veelbetekenend. Gelukkig is ook meer dan driekwart van de respondenten t/m 25 jaar tegen deze forse maatregel.

22

Lid worden van de oudste homo-jongerenvereniging van Nederland? Dat kan altijd als je tenminste nog geen 26 bent. Ben je 26 jaar of ouder maar voel je je jaren jonger, dan kun je voor hetzelfde geld donateur worden.

Even deze bon invullen en opsturen naar ons postbus adres. Je kunt deze bon ook afgeven aan de barman of -vrouw tijdens een van onze societeitsavonden. Het lidmaatschap/donateurschap kost minimaal fl. 25,- per jaar en voor dat bedrag ontvang je natuurlijk ook het Vijgeblad. Open en bloot of in een gesloten enveloppe.

APOLLO
HOMOJO

naam

adres

postcode & woonplaats

geboortedatum

handtekening

telefoon

open/gesloten post*

* doorhalen wat niet van toepassing is

De introductiegroep discrimineert op uiterlijk (als je puistjes hebt en dik bent laten ze je - te lang - aan je lot over)

	Allen	Respondanten die al langer dan een jaar op Apollo komen	Respondanten die nog geen jaar op Apollo komen
Helemaal of grotendeels mee eens	7 (18,4)	6 (26,1)	1 (6,7)
Gedeeltelijk mee eens/oneens	12 (31,6)	8 (34,8)	4 (26,7)
Grotendeels of helemaal mee oneens	16 (42,1)	8 (34,8)	8 (53,3)
Geen mening	3 (7,9)	1 (4,3)	2 (13,3)
TOTAAL	38 (100)	23 (100)	15 (100)

Mensen die al langer dan een jaar op Apollo komen lijken meer overtuigd te zijn van het feit dat de introductiegroep discrimineert op uiterlijk dan mensen die nog geen jaar op Apollo komen. Is hier sprake van een idee-fixe van de oudere garde; de mensen die nog niet zo lang op Apollo komen kunnen zich hun introductie nog goed herinneren en zijn wellicht beter in staat een oordeel te vellen over de introductiegroep. Of heeft de oudere garde juist een kritischer instelling ten aanzien van het doen en laten van de introgroep?

Een aparte scholierengroep (voor leden en belangstellenden t/m 20 jaar) moet worden aangemoedigd en zonodig ook een eigen middag/avond krijgen.

	Allen	t/m 20 jaar	21 t/m 25 jaar	26 jaar en ouder
Helemaal of grotendeels mee eens	18 (47,4)	6 (75)	10 (45,4)	0 (0)
Gedeeltelijk mee eens/oneens	11 (78,9)	1 (12,5)	6 (27,3)	4 (66,7)
Grotendeels of helemaal mee oneens	9 (23,7)	1 (12,5)	6 (27,3)	2 (33,3)
TOTAAL	38 (100)	8 (100)	22 (100)	6 (100)

De respondenten t/m 20 jaar zijn enthousiast over een aparte scholierengroep; respondenten ouder dan 20 zien duidelijk veel minder in het plan. Over de hele linie is echter bijna de helft het grotendeels of helemaal eens met de vorming van een aparte scholierengroep en de toewijzing aan die groep van een aparte sociëteitsmiddag of -avond. Ter vergelijking: slechts 26,3% was het grotendeels of helemaal eens met een aparte meidenavond.

Er moet een rookvrije avond worden ingesteld (bijvoorbeeld één vrijdagavond per maand).

	Allen	Respondanten die vóór de verkoop van rookartikelen waren	Overige respondenten
Helemaal of grotendeels mee eens	10 (26,3)	2 (15,4)	8 (32)
Gedeeltelijk mee eens/oneens	5 (13,2)	0 (0)	5 (20)
Grotendeels of helemaal mee oneens	23 (60,5)	11 (84,6)	12 (48)
TOTAAL	38 (100)	13 (100)	25 (100)

Een meerderheid voelt weinig of niets voor een maandelijkse rookvrije avond. Met name de mensen die aandringen op de verkoop van sigaretten, shag en tabak op Apollo - waarvan kan worden aangenomen dat het rokers zijn - keren zich in grote mate tegen zo'n avond.

Profiel.

Hoewel hij waarschijnlijk niet bestaat volgt hier het profiel van de doorsnee-Apollo-bezoeker. We zijn ons natuurlijk ten volle bewust van de stigmatiserende werking die hiervan kan uitgaan. Men neme één en ander dan ook met een korreltje zout. De gemiddelde Apollo-bezoeker is een homoseksuele Rotterdamse student van 23,1 jaar oud. Hij betaalt keurig z'n lidmaatschap maar is verder niet actief in één van de werkgroepen of het bestuur.

vervolg op pagina 25

DE TEST OPNIEUW AKTUEEL

24

Onlangs werden er in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, een veelgelezen vakblad voor artsen, een tweetal artikelen gepubliceerd die een relatief groot aantal reacties hebben uitgelokt. Deze artikelen gingen over het ongevraagd testen op het AIDS-virus.

Remko van Leeuwen

Het is niet mijn bedoeling uitgebreid in te gaan op de inhoud van deze artikelen, wel wil ik enige hoofdlijnen aangeven. In het eerste artikel zegt H.D.C. Roscam Abbing, directeur van de Rotterdamse G.G.D., dat er eigenlijk geen argumenten zijn iemand zonder diens toestemming op het HIV-virus te testen. In het tweede artikel zegt ook de ethica H.M. Dupuis routinematig testen op HIV-virus onverantwoord te vinden, maar maakt daarbij een uitzondering voor patienten waarbij de ziekte AIDS vermoed wordt. Onafhankelijk van de toestemming van de patient mag je dan testen, vindt zij. Is de uitslag gunstig, dan heeft de patient daar voordeel van, is de uitslag ongunstig, dan kent de patient de waarheid.

Uiteraard roept deze stelling wel enige vragen op, het gaat hier immers om een medische handeling buiten medeweten van de patient om. In de reacties die een paar weken later gepubliceerd werden gingen een aantal schrijvers hier dan ook op in. Zij vonden dat dit probleem van testen zonder toestemming ook goed via andere wegen oplosbaar kan zijn.

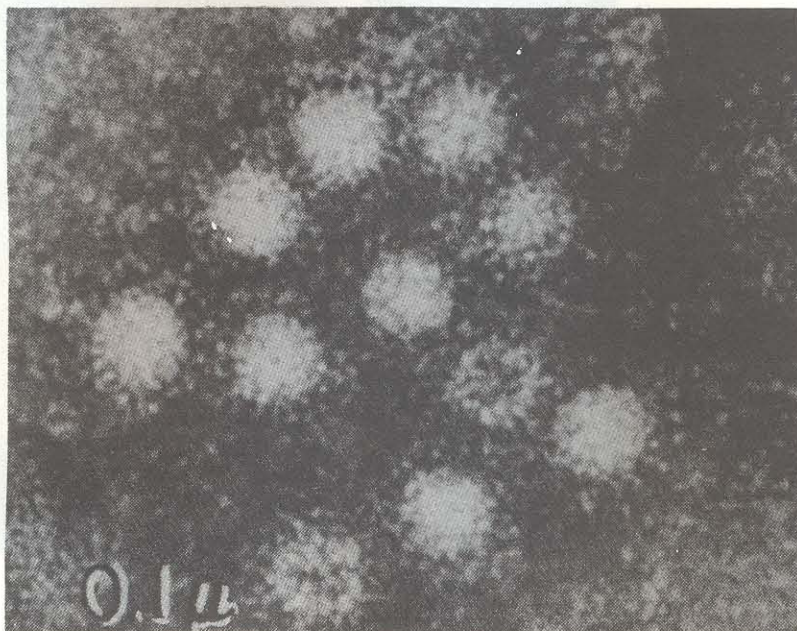
Opvallend vond ik echter dat de twee artikelen ook aanleiding bleken te geven tot reacties waarin sommigen de kans grepen hun ongenoegen te uiten over alle richtlijnen en adviezen met betrekking tot HIV-testen. Deze zouden het medisch handelen te veel in de weg staan. Deels baseren zij zich op een aantal medische argumenten, deels ook, mijns inziens, op minder reële gronden.

Wanneer ik een en ander door lees kan ik mij niet aan de indruk onttrekken dat enige schrijvers een zeker gevoel van onbehagen met weinig relevante argumenten proberen te rationaliseren. Daarbij gaat het vooral over de uitzonderingspositie die de HIV-test momenteel in de medische besluitvorming lijkt in te nemen. Het diagnostisch pakket dient zo groot mogelijk te zijn, het niet gebruiken er van is een vorm van struisvogel politiek. De vraagstelling of

HIV-testen momenteel niet door juristen en ethici eruit gelicht worden omdat AIDS in Nederland nog steeds in hoofdzaak onder minderheidsgroepen voorkomt, en daardoor tot politiek item verheven zijn (zoals ergens te lezen valt), vind ik niet bijdragen tot een zuivere discussie over dit onderwerp. Dat geldt ook voor de ondersteuning van een aantal medische argumenten die zouden pleiten voor het frequenter toepassen van de HIV-test. Daarbij zou een enquête uit het Algemeen Dagblad moeten aantonen dat een meerderheid van het Nederlandse volk voor het verplicht testen van risicogroepen is. Wat deze argumenten betreft is het laatste woord nog lang niet gesproken. Alleen al uit deze reacties al blijkt dat de meningen op meerdere punten nog aanzienlijk verschillen. Uitspraken over risico's voor medewerkers in de gezondheidszorg, over toekomstige therapeutische mogelijkheden en operatieve risico's leiden tot verschillende conclusies, en lijken eerder speculatief van aard dan gebaseerd op degelijk onderzoek.

In ieder geval is duidelijk dat de discussie over het al dan niet testen op HIV in tegenstelling tot wat veelal gedacht wordt in medische kringen nog lang niet gesloten is. Daar er telkens weer nieuwe argumenten op tafel komen zal dat voorlopig ook wel niet gebeuren. Niet elk gebruikt argument is even zuiver; er lijkt eerder in een gedeelte van de medische wereld een grote weerstand tegen het niet "zomaar" kunnen toepassen van een medische gezien toch weinig ingrijpende handeling te bestaan. Ook medische argumenten om meer op HIV te gaan testen blijken bij nadere beschouwing op zijn minst discutabel.

Ooit nam de homobeweging het standpunt in dat testen op HIV geen zin heeft. Een negatieve uitslag van de test zeg niet alles, een positieve uitslag werkt nodeloos verontrustend en heeft geen consequenties voor je manier van vrijen die immers toch al veilig was. Deze argumentatie geldt onverminderd voor homo's die bijvoorbeeld hun been breken en daarom

in het ziekenhuis terecht komen. Het is jammer dat deze discussie weer actueel dreigt te worden nu iedereen wat AIDS-moe is geworden (Wie leest er nu nog de 25e AIDS-info?). Ik denk dat je uitermate alert moet blijven en reageren op alle geluiden die pleiten voor verplicht testen. Daarbij wil ik ook een vingertje opsteken naar het Apollo-bestuur. De grootste fout die je bij het hele AIDS-vraagstuk kan maken is het geheel afdoen als een hoofdzakelijk medische discussie. AIDS is geen probleem wat te ingewikkeld is voor niet-medici. Iedereen die actief is in een homo(jongeren)-groep zou daar over moeten nadenken, en zeker niet zonder meer alles wat daaraan vast zit doorschuiven naar een enkele vertegenwoordiger. Ik denk dat de homobeweging niet genoeg druk kan uitoefenen om elke vorm van ongevraagd testen tegen te gaan. De HIV-test verdient in elk geval nog altijd een bredere discussie dan alleen in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde.

Ned. Tijdschr. Geneeskd. 131 (1987) 33 p. 1420-1423
Ned. Tijdschr. Geneeskd. 131 (1987) 45 p. 2044-2049

(vervolg *Cijfers, Cijfers*)

Hij komt al langer dan een jaar op Apollo en leest een verantwoord dagblad (Volkskrant of NRC). Gay Palace of Mateloos mag zich ook in zijn belangstelling verheugen. Over het bargebeuren op Apollo is de gemiddelde bezoeker uiterst tevreden; iets eetbaars dat mist hij wel. Eens per maand een bijzondere activiteit, eventueel op een andere dan de vrijdagavond, wordt door hem zeer op prijs gesteld. Dan moet die activiteit wel een hoge amusementswaarde hebben; geen zware kost, het liefst een optreden of een (speel)film. Daarvoor wil hij zonodig wel in de buidel tasten. De sociëteitsruimte is best gezellig, vindt hij. Dat de gang van zaken op Apollo nogal gedomineerd wordt door studenten beaamt hij. Zijn oordeel over een aparte scholierenavond is overigens aanmerkelijk milder en ruimhartiger dan zijn oordeel over een aparte meiden(zaterdag)avond. Misschien komt dat doordat hij ooit zelf scholier is geweest en weet hoe vervelend het is als al die ouwe bokken je zitten aan te staren. Het komt echter niet in zijn hoofd op om bezoekers ouder dan 25 jaar de toegang te ontfangen. Een rookvrije avond vindt hij ook maar onzin.

(vervolg *interview Chris Wisse*)

Met eenzelfde enthousiasme praat hij verder over zijn derde programma, dat binnenkort af zal zijn. 'Het bevat meer liedjes dan mijn eerste programma. Ik merk dat die het gewoon het beste doen bij een optreden. Ik ben tijdens een optreden erg afhankelijk van de reacties van het publiek.'

Laatste vraag: Waar heb je een uitgesproken hekel aan?

'Ik vind Paul de Leeuw echt het allerergste dat er bestaat. Zoals die over zichzelf vertelt in de laatste Vinyl (red: Vinyl 12, jrgng. 7) De arrogantie. De absolute nietszeggendheid. Ik hoop zelf toch op een iets hoger niveau te staan.'

Chris Wisse:

Mateloos Verlangen.

Voorstellingen: COC-Dordrecht op 6 februari (22.00 uur) en medio april in theater Het Kapelletje te Rotterdam.

Boekingen: 070-954038

Milieu

HILTON, WEENA ROTTERDAM

SLOTFEEST

COC

Noot aan de Man: allemaal van het handje...

Foto's: Andre Koster

La Dolman dirigeert het estafette-team. Vriend Dammie van Geest bleef achter de coulissen.

Apollo-chairman O. de Zwart weet vriend en vijand te boeien met zijn betoog voor een ingeslapenheid of stilte voor de storm. Vriend André heeft oog voor andere zaken.

Heleen uit Amsterdam... pas tien jaar lesbisch en *nog steeds* in heterojurk... Rotterdam *nog steeds* werkstad...

Mirjam Berkelouw: Pour moi geen heterojurk!

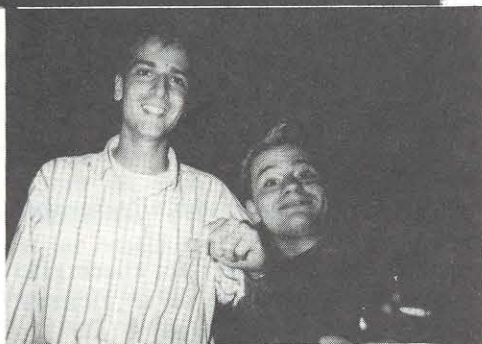
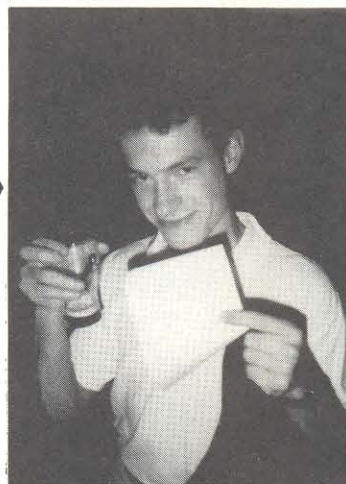

Paul de Leeuw: dikke vingertjes - dapper optreden

Al in de voorverkoop uitverkocht. MILIEU constateerde dat de COC-soos in het Hilton een stuk beter loopt.

Paul Coppoolse: voor de sponsors die nog niet betaald hebben: giro 666667 COC-Rotterdam.

Oh, wat gezellig! "De hoeveelste receptie is dit nu al van ons samen, Ruud-Jan?". "Geen idee, Hans." "Ter gelegenheid waarvan, Ruud-Jan?" "Geen idee, Hans."

Arthur (links) betrapt in een poging een jongentje te ronselen voor Sjalhomo.

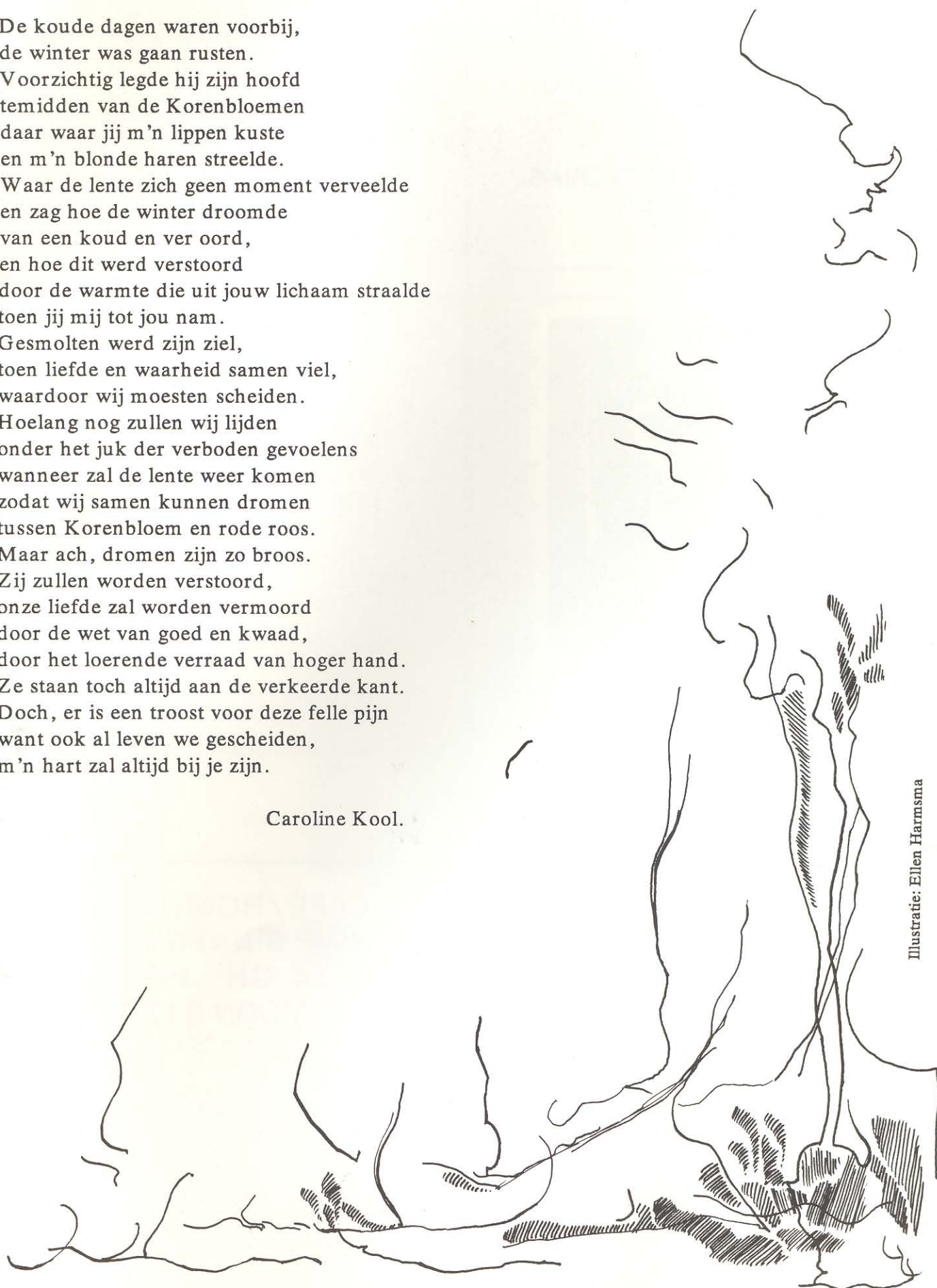
Een onderonsje van de werkgroep lesbische/homostudies Erasmus Universiteit Rotterdam en representatives van Sanctus Laurentius.

Interior designer Kees Moerman in gesprek met med. Drs. Remko van Leeuwen van het Schimmeltherapeutisch Centrum.

De koude dagen waren voorbij,
de winter was gaan rusten.
Voorzichtig legde hij zijn hoofd
temidden van de Korenbloemen
daar waar jij m'n lippen kuste
en m'n blonde haren streelde.
Waar de lente zich geen moment verveelde
en zag hoe de winter droomde
van een koud en ver oord,
en hoe dit werd verstoord
door de warmte die uit jouw lichaam straalde
toen jij mij tot jou nam.
Gesmolten werd zijn ziel,
toen liefde en waarheid samen viel,
waardoor wij moesten scheiden.
Hoelang nog zullen wij lijden
onder het juk der verboden gevoelens
wanneer zal de lente weer komen
zodat wij samen kunnen dromen
tussen Korenbloem en rode roos.
Maar ach, dromen zijn zo broos.
Zij zullen worden verstoord,
onze liefde zal worden vermoord
door de wet van goed en kwaad,
door het loerende verraad van hoger hand.
Ze staan toch altijd aan de verkeerde kant.
Doch, er is een troost voor deze felle pijn
want ook al leven we gescheiden,
m'n hart zal altijd bij je zijn.

Caroline Kool.

Illustratie: Ellen Harmsma

Boekhandel

**VAN
DEN
BOS**

1ste MIDDELLANDSTRAAT 23, 3014 BB ROTTERDAM
TELEFOON : (010) 12 56 40

**DE GROOTSTE SORTERING
HOMO-LITERATUUR
VAN ROTTERDAM**

T
e
a
f
o
r
t
w
o

T
e
a
f
o
r
t
w
o

T 4 2

THEESCHENKERIJ / GALERIE

Bloemkwekerstraat 92 /
hoek Nieuwe Binnenweg

There's no place, like
'GAY PALACE'

**VIDEO
DISCO**

7 dagen per week geopend
zondag: gouwe ouwe nacht
maandag: live-optredens
dinsdag: drankjes ½ prijs
woensdag: disco toppers
donderdag: Thursdaynight special
vrijdag en zaterdag: disco-video
entertainment

Speciale VROUWENBAR
vrijdag en zaterdag van 23-05 uur

OPEN VANAF 23.00 uur!

* DISCOTHEEK-ANTI DISCO BAR (op vrij. & zat.)
VIDEOROOM en SNACKCORNER!

Rotterdam - Schiedamsesingel 137-139
☎ 010 - 4 14 14 86 *

mateloos

**CAFÉ / HOMOTREFPUNT
NWE BINNENWEG 105A
3014 GH ROTTERDAM
TELEFOON 010-4360448**

Zondag
Maandag
Dinsdag 16.00-01.00
Woensdag
Donderdag

Vrijdag 16.00-02.00
Zaterdag

eetcafé woensdag t/m zondag
18.00-21.00